

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.01.1980, sp. zn. 6 Tz 66/79, ECLI:CZ:NS:1980:6.TZ.66.1979.1

Číslo: 52/1980

Právní věta: II. Nepravdivý údaj o jiném, že je duševně nemocný, může být údajem způsobilým značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů a poškodit ho v zaměstnání, resp. způsobil mu jinou vážnou újmu ve smyslu znaků trestného činu pomluvy podle § 206 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.01.1980

Spisová značka: 6 Tz 66/79

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pomluva

Předpisy: 140/1961 Sb. § 206

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1980 sb. rozh.

II. Nepravdivý údaj o jiném, že je duševně nemocný, může být údajem způsobilým značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů a poškodit ho v zaměstnání, resp. způsobil mu jinou vážnou újmu ve smyslu znaků trestného činu pomluvy podle § 206 tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze 17. 1. 1980 sp. zn. [6 Tz 66/79](#).)

Nejvyšší soud ČSR vyslovil rozsudkem, že usnesením krajského soudu v Brně ze dne 30. května 1979 sp. zn. 5 To 151/79, jímž byl k odvolání obviněného R. D. zrušen rozsudek městského soudu v Brně ze dne 16. ledna 1979 sp. zn. 3 T 91/78 a věc byla vrácena prokurátorovi k došetření, byl porušen zákon v ustanovení § 260 tr. ř. Toto usnesení zrušil a krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem městského soudu v Brně ze dne 16. ledna 1979 sp. zn. 3 T 91/78 byla obviněná R. D. kromě jiného uznána vinnou pokusem trestného činu pomluvy podle § 8 odst. 1, § 206 písm. a) zák., kterého se podle výroku rozsudku dopustila tím, že v době od 21. ledna 1977 do přesně nezjištěného dne v měsíci květnu proti pravdě tvrdila D. M., pracovníci zaměstnavatele doc. ing. J. D., a J. K., u níž

doc. ing. J. D. bydlel, že doc. J. D. je duševně nemocný, a to v úmyslu poškodit jej v zaměstnání, popřípadě způsobit mu jinou vážnou újmu. Ta to byla odsouzena podle § 221 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců a podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. jí byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku. Současně byl zrušen výrok ko trestu uložený obviněné za trestný čin podle § 221 odst. 1 tr. zák. rozsudkem městského soudu v Brně ze dne 23. května 1978 sp. zn. 3 T k88/78.

Krajský soud v Brně zrušil dne 30. května 1979 usnesením sp. zn. 5 To 151/79 podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. napadený rozsudek a podle § 260 tr. ř. věc vrátil prokurátorovi k došetření.

Generální prokurátor ČSR napadl usnesení krajského soudu v Brně stížností pro porušení zákona. Odůvodňuje ji tím, že podle § 260 tr. ř. lze po zrušení rozsudku soudu prvního stupně věc vrátit prokurátorovi k došetření jen tehdy, jestliže jde o rozsáhlé a obtížné došetření takových skutečností, které mají význam pro náležité objasnění věci, bez nichž nelze spravedlivě ve věci rozhodnout, nebo jestliže vrácení věci prokurátorovi k došetření urychlí její vyřízení. Krajský soud si nevyjasnil, za jakých podmínek lze věc vrátit prokurátorovi k došetření. Nevyložil, v čem vlastně spočívá obtížnost a rozsáhlost požadovaného došetření. Ve skutečnosti krajský soud žádá provedení takových úkonů, které jsou prakticky neproveditelné a které nepřinesou nic nového pro objasnění skutkového stavu. Proto generální prokurátor ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR napadené usnesení zrušil a postupoval podle § 270 tr. ř.

Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon.

Krajský soud v Brně uvedl ve svém usnesení, že soud prvního stupně učinil neúplná a nejasná skutková zjištění a nevypořádal se se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Neprovedl náležitě obhajobu obviněné, zejména pokud obviněná od začátku řízení tvrdí, že svým jednáním nesledovala způsobení nějaké újmy svému bývalému manželovi. Rovněž, pokud jde o první skutek spolehlivě nezjistil, zda tiskopis adresovaný poškozenému byl či nebyl zalepený a zda tedy jednání obviněné vůbec může naplnit objektivní znaky trestného činu porušování tajemství dopravovaných zpráv. Neprovedení obhajoby obviněné se týká i druhého skutku. Tyto skutečnosti činí rozsudek krajně nepřesvědčivým a přímo nepřezkoumatelným. Protože ve věci je třeba provádět došetření, což se svou povahou vymyká možnostem soudu, vrací věc k došetření prokurátorovi a bude třeba, aby v doplněném řízení bylo najisto zjištěno, zda předmětný tiskopis byl zaslán v zalepené obálce. Dále bude třeba provést konfrontaci obviněné se svědkyněmi D. M. a J. K. o tom, zda si obviněná pouze stěžovala na zlé nakládání jejího manžela s ní, či zda její jednání záměrně směřovalo k dosažení následků uvedených v ustanovení § 206 tr. zák. Teprve po doplnění přípravného řízení v naznačených směrech bude moci prokurátor podat takovou obžalobu, která by poskytovala spolehlivý podklad k dalšímu řízení před soudem.

Postup krajského soudu je v rozporu s ustanovením § 260 tr. ř. Odvolací soud může vrátit věc prokurátorovi k došetření jen proto, že není náležitě objasněna, ne však též pro odstranění jiných vad přípravného řízení, jak je to možné při předběžném projednání obžaloby soudem prvního stupně. Musí jít o takové nedostatky ve zjišťování skutkového stavu věci, které brání odvolacímu soudu nebo soudu prvního stupně, jemuž by jinak byla věc odvolacím soudem vrácena k novému projednání a rozhodnutí, spravedlivě rozhodnout.

O takový případ v trestní věci obviněné R. D. nejde. Pokud jde o první skutek, odvolací soud se zaměřil jen na skutečnost, zda dopis, který byl na adresu doc. ing. J. D. zaslán, byl zalepený či nikoliv. Tuto skutečnost považoval mimo jiné za tak obtížně zjiřitelnou, že došetření svěřil prokurátorovi.

Za nezákonný je třeba považovat i postup krajského soudu v Brně, pokud požadoval, aby prokurátor provedl konfrontaci obviněné se svědkyní D. M a J. K. Obě svědkyně byly řádně vyslechnuty jak v přípravném řízení, tak v hlavním líčení a obviněná se k jejich výpovědím vyjadřovala. hodnocení důkazů je třeba provést podle zásady volného hodnocení důkazů tak, jak to orgánům činným v trestním řízení ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. Volné hodnocení důkazů neznamená ovšem libovůli. Závěr orgánu činného v trestním řízení o pravdivosti nebo nepravdivosti určité skutečnosti musí být založen na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Odvolací soud nerozvedl, v čem pochybil soud prvního stupně, jestliže uvěřil svědkyním D. M. a J. K., že obviněná vědomě a proti pravdě sdělila pracovníkům zaměstnavatele poškozeného D. M. a J. K., že doc. ing. J. D. je duševně nemocný. Tento nepravdivý údaj byl způsobilý značnou měrou ohrozit vážnost doc. ing. J. D. u spoluobčanů a poškodit ho v zaměstnání. Soud prvního stupně měl k dispozici dostatek materiálu pro posouzení subjektivní stránky obviněné, neboť obsah trestních spisů o předchozích odsouzeních jak obviněné, tak doc. ing. J. D. a také spisy občanskoprávní povahy a především deník obviněné svědčí pro závěr, že obviněná jednala v úmyslu předpokládaném v ustanovení § 206 písm. a), c) tr. zák.